IZVJEŠĆE GRADONAČELNIKA

o radu za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2026. Godine

1. Upravljanje Gradom i uključivanje građana

Jedan od ciljeva koje želim ostvariti je da Grad bude otvoreniji prema ljudima i da se o važnim pitanjima govori javno, jasno i bez skrivanja problema. Još nismo na razini na kojoj želim da budemo, ali pomaci postoje. Otvoreni četvrtak, sastanci s građanima i udrugama, osnivanje Savjeta mladih te pokretanje mjesnih odbora dio su istog nastojanja: da Grad ne bude zatvorena uprava koja sama donosi odluke, nego mjesto na kojem se sluša, razgovara i traže rješenja.

Održane su prve sjednice mjesnih odbora Podšpilje i Biševo. Sustav tek treba zaživjeti, ali važno je da je pokrenut. Mjesni odbori moraju Gradu prenositi potrebe svojih sredina, predlagati prioritete i sudjelovati u njihovu rješavanju. Posebno me raduje Savjet mladih. U gradu u kojem se često govori da mladi nisu zainteresirani postoji skupina mladih ljudi koja se sastaje, radi, priprema projekte i želi nešto promijeniti. U njih polažem velike nade.

Važan dio otvaranja Grada bili su i Viški razgovori – tri javna izlaganja i rasprave o najvažnijim temama za naš otok: voda, stanovanje i otpad. O svakoj temi govorili su stručnjaci te ljudi koji su upoznati s određenom problematikom, kako općenito, tako i za naš otok specifično. Cilj ovih tribina bio je zainteresirati i uključiti građane te osim samog informiranja potaknuti ih na aktivno sudjelovanje u pitanjima koja određuju budućnost života na otoku.

Voda, otpad, promet, javni prostori, turizam i stanovanje nisu odvojene teme. Turizam nam mnogo donosi, ali istodobno opterećuje sve gradske sustave. Vodoopskrba, odvoz otpada, promet, prostor za parkiranje i održavanje javnih prostora moraju izdržati vrhunac sezone, dok ostatak godine raspolažemo kapacitetima koji nam tada nisu potrebni. Takav sustav iznimno je skup za održavanje.

S turizmom je izravno povezano i stanovanje. Prostora za dugoročni najam gotovo nema jer je velik dio stambenog fonda okrenut turističkom najmu. Mladi ljudi i obitelji, liječnici, nastavnici, policajci i ostali kadar koji nam je potreban ne mogu pronaći stan ili ga ne mogu platiti. Zato o vodi, otpadu, prometu, turizmu i stanovanju moramo govoriti zajedno. Ako jedan dio sustava ne funkcionira, posljedice osjećamo svi.

Otvorenost ne znači da ćemo uvijek imati odgovor koji će svakoga zadovoljiti. Znači da ćemo reći što možemo napraviti, što ne možemo i zašto. Problema je mnogo, ali danas ih barem ne skrivamo. Izlazimo na teren, razgovaramo s ljudima i pokušavamo posložiti sustav koji će raditi u interesu građana.

2. Gradska uprava

Ako želim govoriti o tome što se u Gradu promijenilo, moram krenuti od ljudi koji nose gradsku upravu.

Veni Vitaljić temelj je Grada. U gradskoj upravi radi od osnivanja Grada Komiže i poznaje njezin rad, administraciju i povijest bolje od ikoga. Stanko Žuanić godinama vodi financije i proračun te je jedan od onih ljudi koji samoinicijativno ostanu duže ili dođu kada je potrebno. Maja Kralj u Gradu je posljednje dvije godine i daje sve od sebe kako bi pomogla.

Katarina Mratinić preuzela je zahtjevan posao pročelnice Jedinstvenog upravnog odjela. Bori se, radi i nosi velik dio posla koji je dugo čekao da ga netko preuzme. Marga Božanić doživljava Komižu kao svoj grad, a ne samo kao radno mjesto. Stalno je na terenu i aktivno se uključuje u rješavanje problema. Dolaskom Sonje Mardešić nakon dugo vremena u Gradu ponovno imamo pravnicu, što će nam znatno olakšati rješavanje ugovora, imovinskopravnih pitanja i brojnih postupaka koje vodimo.

To su službenici koji nose gradsku upravu. Ljudi koji žele raditi za Grad jer ga osjećaju kao svoj. Razmišljaju o problemima i izvan radnog vremena i međusobno pomažu jedni drugima. Gradska uprava još je mlada i trebat će vremena da sve počne funkcionirati brže i jednostavnije, ali imamo ono najvažnije: ljude kojima je stalo.

Istodobno radimo na digitalizaciji i boljem povezivanju podataka. Plan je povezati GIS s gradskim evidencijama kako bi službenici brže dolazili do informacija, a građanima dio podataka bio dostupniji. Digitalizacija za nas nije kupnja još jedne aplikacije, nego način da imamo bolju kontrolu nad gradskom imovinom, projektima, prostorom i komunalnim problemima.

3. Prostorno planiranje i hotel Biševo

Izmjene Urbanističkog plana uređenja i Prostornog plana uređenja nužne su za gotovo sve veće projekte koje želimo pokrenuti. Problem je što je država istodobno pokrenula velik broj postupaka, a na tržištu nema dovoljno stručnih izrađivača planova.

Tvrtka Urbanizam Dubrovnik d.o.o., koja izrađuje naše planove, preuzela je više od dvadeset planova i zbog toga postupak ide sporije nego što bismo željeli. Kako bismo pomogli ubrzati posao, osnovali smo stručno tijelo koje surađuje s tvrtkom Urbanizam Dubrovnik, priprema potrebne podatke i pokušava što prije riješiti pitanja koja se tijekom izrade planova otvaraju.

Hotel Biševo najbolji je primjer koliko se pogrešno godinama stvarao dojam da je projekt pred realizacijom, a da nisu riješene osnovne pretpostavke. Stalno se govorilo da Grad mora hitno mijenjati Urbanistički plan uređenja kako bi se hotel mogao graditi. Međutim, prije nekoliko mjeseci Gradu je dostavljen elaborat iz kojega je vidljivo da još nije riješeno ni pitanje puta koji je u vlasništvu Republike Hrvatske, a prolazi prostorom postojećeg i planiranog hotela.

Ne može se graditi na zemljištu ako nisu riješeni vlasnički i imovinskopravni odnosi. To pitanje je Modra špilja d.d. morala pokrenuti najkasnije do lipnja 2022., a ne tek sada. Najprije treba riješiti vlasnički status puta, a tek se nakon toga može ozbiljno govoriti o gradnji. Zašto taj postupak nije pokrenut na vrijeme, pitanje je za Modru špilju d.d.

O hotelu smo razgovarali i s Upravom PBZ CROATIA OSIGURANJE d.d. za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima. Nakon tog sastanka još mi je jasnije da projekt nije pripremljen do razine na kojoj se može govoriti o njegovoj skoroj realizaciji.

Komiži hotel treba. Treba nam kvalitetan hotel koji će produljiti sezonu i pridonijeti razvoju grada. Ali ne treba nam još jedan projekt o kojem ćemo godinama govoriti, a koji će zapeti na prvoj ozbiljnoj provjeri.

4. Priuštivo stanovanje i energetska održivost

Priuštivo stanovanje jedno je od najvažnijih pitanja budućnosti Komiže. Ne trebaju nam samo stanovi za prodaju. Hitno su nam potrebni stanovi za dugoročni najam koje si mogu priuštiti mlade obitelji, ljudi koji nisu kreditno sposobni i oni koji dolaze raditi u Komižu u deficitarnim zanimanjima.

Bez takvih stanova ne možemo zadržati mlade niti osigurati liječnike, nastavnike, policajce i druge radnike koji su gradu potrebni. Zato priuštivo stanovanje ne smije ostati povremena tema, nego mora postati jedna od trajnih gradskih politika i na tome radimo.

Izradili smo Elaborat iskaza potreba za priuštivim stanovanjem kojim smo utvrdili kome su stanovi najpotrebniji, koje gradske lokacije možemo staviti u funkciju i koje modele stanovanja želimo razvijati. Prioritet su mlade obitelji, zaposlenici javnih službi i deficitarni kadrovi bez kojih Komiža ne može normalno funkcionirati. Posebno su nam potrebni stanovi za dugoročni najam i drugi modeli trajnog stanovanja. Temeljno nam je načelo da stanovi izgrađeni kroz gradske programe služe stalnom životu u Komiži, a ne turističkom najmu ili povremenom boravku.

Radimo i SECAP, odnosno Akcijski plan energetski održivog razvitka i prilagodbe klimatskim promjenama. Njime analiziramo potrošnju energije i mogućnosti njezina smanjenja, ali i kako Komižu pripremiti za suše, toplinske valove, požare, pritisak na vodne resurse i druge posljedice klimatskih promjena. SECAP obuhvaća energetsku obnovu zgrada, obnovljive izvore energije, promet, javnu rasvjetu, vodu, turizam, zdravlje, ribarstvo i poljoprivredu.

Jedna od mogućnosti koju u sklopu toga ozbiljno razmatramo jest osnivanje energetske zajednice. Takvih zajednica u Hrvatskoj još nema mnogo, ali Komiža i cijeli otok za nju imaju dobre predispozicije. Vodovod i odvodnja otoka Visa jedan je od najvećih potrošača električne energije na otoku, pa zajedno s Gradom Visom i Vodovodom želimo pronaći pravno, tehnički i financijski održiv model. Cilj je povezati energiju koju možemo proizvesti na otoku s javnim sustavima koji je najviše troše i tako dugoročno smanjivati njihove troškove.

5. Sanacija gradskih objekata, dječji vrtić i Bašta

Kada bih ovo razdoblje nekako morao opisati, bila bi to sanacija ili još preciznije, sanacija sanacije. Gotovo da nema gradskog objekta na kojem nas nije dočekao neki problem. Najteže je prihvatiti što se ne radi samo o starim zgradama, nego i o objektima koji su nedavno građeni ili obnavljani, a već prokišnjavaju, propadaju ili nemaju riješene osnovne uvjete za normalno korištenje.

Na Palači Zanchi utvrdili smo ozbiljan problem s međukatnom konstrukcijom. Prema dosadašnjim nalazima, konstrukcija poda potkrovlja nije sigurna za korištenje, a do nedopuštenih deformacija došlo je zbog propusta tijekom izvođenja radova. Uskoro ćemo dobiti i stručno mišljenje koje će biti podloga za izradu projekta konstruktivne sanacije. Već sada je jasno da ćemo postojeću betonsku ploču morati ukloniti, a za drugi kat izvesti novu, neovisnu podnu konstrukciju. Još jednom moramo popravljati ono što je prije samo nekoliko godina trebalo biti završeno i funkcionalno. To je još jedan primjer zašto se ovo razdoblje može nazvati razdobljem sanacije.

U dječjem vrtiću imamo novu ravnateljicu, Teu Ivčević. Grad će ulagati sve što je potrebno da djeca imaju siguran i kvalitetan prostor, a zaposlenici normalne uvjete za rad.

Osposobljena su vrata koja od postavljanja, više od četiri godine, nisu bila u funkciji pa vrtić sada ima siguran ulaz i izlaz. Krov, premda nov, prokišnjavao je od prvih dana i pokazalo se da nije dobro izveden. Provodimo postupak za uklanjanje postojećeg i izvedbu dijela novog krova. Vrtić dobiva nova senzorna pomagala i didaktičku opremu.

Baštu želimo ponovno pretvoriti u mjesto susreta i druženja svih generacija. Pripremamo projekt međugeneracijskog centra kojim ćemo urediti prostor za rad Centra za pomoć u kući i Savjeta mladih, zajedničku prostoriju za radionice, edukacije, izložbe i druženja te obnoviti dječje igralište, street workout zonu, natkrivenu pozornicu i okoliš.

Želimo da djeca, mladi i stariji ondje zajedno provode vrijeme i razmjenjuju znanja te da Bašta ponovno postane jedan od dnevnih boravaka Komiže, kakva je nekada bila Čitaonica. Prvi mali korak već smo napravili – djeca su predložila da se Bašta osvijetli i rasvjetu smo postavili.

Na Kulturnom centru Ivan Vitić, u kojem se nalazi Posjetiteljski centar Geoparka Viški arhipelag, uz potporu Županije mijenjat će se dotrajala TPO krovna membrana. Najveći su problem metalni prozori koji su propali jer se nisu održavali od obnove objekta.

U Spomen domu je napokon napravljen servis klimatizacijskog sustava, zamijenjeno je ulje i dopunjena rashladna tekućina. Istodobno rješavamo krov, oluke, drvene elemente i ventilacijske otvore kroz koje je tijekom juga godinama ulazila kiša. Na jednom dijelu krova godinama je problem stvarala lopta koja je završila u oluku, a na drugom otvor prema odvodnoj cijevi nikada nije ni napravljen. To možda zvuči nevjerojatno, ali upravo takve stvari tek danas saniramo.

Sanirali smo i dio ljetne terase Spomen doma te kupili nove stolice.

Posjetiteljski centar na Biševu još čeka sanaciju.

U gradskim objektima nabavili smo 13 protupožarnih aparata, ne zato što su postojeći bili dotrajali, nego zato što na propisanim mjestima nikada nisu ni bili postavljeni. Male stvari postanu veliki problem kada se godinama preskače redovno održavanje.

6. Pomorsko dobro, Ribarska luka i Ribarska ulica

Novi Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama produljio je postupke jer je ukinuo neka brža rješenja na koja se ranije moglo računati. To nije razlog da odustanemo. Krenuli smo od najteže oštećenih dijelova obale, među njima i Druge ploce, jer ondje više nema vremena za odgađanje.

Na pojedinim mjestima, među njima na Bjažićevu, još uvijek imamo kanalizacijske ispuste koje turističko mjesto odavno nije smjelo imati. Obalu moramo promatrati kao cjelinu: sigurnost, odvodnju, pristupačnost i javno korištenje prostora.

Ribarska luka napreduje prema planu. To je projekt Vlade Republike Hrvatske koji vodi Lučka uprava Split i za Komižu je iznimno važan. Prva faza radova ide prema završetku. Druga obuhvaća mol dug oko 200 metara.

Projekt popločenja Ribarske ulice preuzeo sam kao već ugovoren i započet projekt. Planirani radovi na ulici završeni su, a kvaliteta kamena i izvedbe u tom dijelu vidljivo je bolja. Međutim, oborinska odvodnja trenutno nema riješen ispust pa cijeli sustav ne može raditi kako treba. To se mora hitno ispraviti pa je raspisan natječaj za izgradnju oborinskog ispusta. Za ovaj projekt osigurali smo sredstva Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

7. Promet, parkiranje i otočna povezanost

Problem nedostatka parkirnih mjesta je jedan od najvećih problema grada. Grad će kupiti parcele na istočnom dijelu Komiže na kojima ćemo urediti parkiralište, a već postojeće parkirne površine moramo osloboditi od neregistriranih i napuštenih vozila te urediti tako da im se poveća kapacitet.

Za Biševo smo uspjeli dogovoriti termine polazaka broda koje stanovnicima i posjetiteljima omogućuju nastavak putovanja prema Splitu. U postupku nove koncesije tražili smo i dodatnu tjednu dvostruku liniju kako bi stanovnici Biševa mogli doći u Komižu i vratiti se istoga dana dva puta tjedno. Suradnja s Agencijom za obalni linijski pomorski promet i lučkim upravama je dobra i takvu praksu želimo nastaviti.

Radimo i na poboljšanju javnog prijevoza na otoku. Splitsko-dalmatinska županija objavila je Javni poziv za sufinanciranje javnog prijevoza, na koji se prijavio Nautički centar Komiža. Cilj je osigurati sredstva za održavanje autobusnih linija važnih za lokalno stanovništvo te kvalitetnije i redovitije povezivanje Komiže, Visa i ostalih naselja na otoku, posebno izvan glavne turističke sezone.

8. Voda i zaštita okoliša

Na izvoru Kamenice uz pomoć udruge Pomalo očišćen je odvod te voda sada, nakon višegodišnjih problema, normalno otječe i ispred izvora se više ne stvara prljava bara. To nije velik zahvat, ali je lijep primjer onoga što se može napraviti kada se problem samo ne promatra nego se izađe na teren i riješi se.

U suradnji s udrugom Sunce pripremamo obnovu javnih česmi u Starčevićevoj i u Ribarskoj ulici kako bi bile spremne za sljedeće ljeto.

Stručni elaborat pokazao je da ćemo zbog bolesti stabala, ugrožene sigurnosti i zadiranja pojedinih stabala na privatne parcele morati ukloniti više od dvadeset stabala, među njima i nekoliko velikih borova. Takve odluke mora pratiti odgovarajuća nova sadnja.

U sklopu izrade SECAP-a održat ćemo i javnu prezentaciju procjene utjecaja klimatskih promjena na Komižu. Klimatske promjene za nas nisu apstraktna tema. One su stvarnost koju moramo prihvatiti i na koju moramo što prije reagirati. Razdoblja suše su sve duža, temperature sve više, potrebe za potrošnjom vode sve izraženije. Zato želimo građanima predstaviti utvrđene rizike i zajedno razgovarati o tome što moramo štititi i kojim redom ulagati.

Pitanje Vodovoda i odvodnje otoka Visa i dalje nije riješeno. Čekamo odluku Visokog upravnog suda, a poslali smo i novu verziju prijedloga društvenog ugovora Vodovodu Brača i Hvara kojom želimo sačuvati stvarni utjecaj otoka na vlastite izvore i sustav. Nažalost, predstavnici Brača odbijaju prijedloge društvenog ugovora koje šaljemo. Ne prihvaćamo da o vodi otoka Visa odlučuju drugi, a da gradovi Vis i Komiža nemaju stvarnu mogućnost zaštititi ono što su desetljećima gradili.

Vodovod je godinama vođen maćehinski, uz premalo ulaganja i održavanja. Da nije bilo upornosti i snalažljivosti Stipe Vojkovića, stanje bi bilo još teže. Grad Komiža i Grad Vis u ovoj temi nastupaju zajedno, jer voda nije ni komiška ni viška - ona je osnovni uvjet života na otoku.

Ne možemo čekati da se svi vlasnički i sudski odnosi riješe kako bismo povećali sigurnost vodoopskrbe. Zato proučavamo mogućnost postavljanja desalinizatora i natječaje na koje bi se Grad mogao prijaviti. Otočni izvori i crpke imaju ograničen kapacitet, a sezonska potrošnja raste. Desalinizacija nije zamjena za postojeće izvore, ali može biti važan dodatni oslonac.

9. Gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom jedan je od najozbiljnijih problema koje smo naslijedili. Odgovornost postoji na državnoj i lokalnoj razini, ali otočna stvarnost ne uklapa se u modele pisane za kopno. Prijevoz miješanog otpada i odvojenih frakcija morem skup je i složen postupak, a ljeti sustav mora podnijeti višestruko veće količine nego zimi. Zato s drugim otočnim sredinama tražimo model prijevoza i financiranja koji uvažava stvarne otočne troškove.

Na Šolti smo razgovarali s direktoricom njihova komunalnog društva, Tihanom Glavurdić, o sustavu koji su uspostavili. Dobru praksu treba prepoznati i preuzeti, a ne izmišljati sve iznova. Posebno zahvaljujem Tihani Glavurdić na otvorenosti, stručnosti i spremnosti da s nama podijeli iskustva i rješenja koja su na Šolti već pokazala rezultate. U cijeloj ovoj temi važna je suradnja s Gradom Visom i komunalnim društvom Gradina Vis d.o.o. Vicko Sviličić preuzeo je velik dio stručnog i organizacijskog posla oko zajedničkih rješenja i zahvalan sam mu na ozbiljnosti kojom pristupa problemu.

Na odlagalištu Wellington godinama traje dubinski požar. Napravljena su geodetska i termovizijska snimanja te Elaborat za gašenje, a radi se i cjelovit plan sanacije odlagališta. Treba nam dokument iz kojeg će jasno proizlaziti što radimo, kojim redom, gdje se smještaju pojedini sadržaji i kako se sve financira. Tek tada možemo prestati gasiti pojedinačne požare, doslovno i preneseno. Zato i radimo cjeloviti operativni plan gospodarenja otpadom za otok Vis.

Komiža još nema sustav odvojenog prikupljanja otpada. Ne možemo govoriti o održivom turizmu, Geoparku i zaštiti prirode, a gotovo sav otpad prikupljati i bacati zajedno. Zato uz sanaciju Wellingtona pripremamo novi način prikupljanja, razvrstavanja i obrade otpada.

Za Šćeće još moramo riješiti vlasničke odnose. Dok zemljište nije čisto, ne možemo se prijaviti na sve izvore financiranja niti započeti sanaciju. I ovdje se pokazuje isto kao i kod hotela Biševo: nije dovoljno imati ideju i nacrt. Projekt mora imati riješeno vlasništvo i dokumentaciju da bi se proveo.

10. Zdravstvo i socijalna skrb

Osnovna zdravstvena skrb u Komiži trenutačno je stabilna. Imamo liječnike obiteljske medicine i stomatologa, a sve što možemo dodatno osigurati na otoku ljudima štedi put, vrijeme i novac. Pedijatrica sada dolazi jednom mjesečno, a razgovaramo i o redovitim dolascima dermatologa.

Nakon što smo osigurali CRP uređaj, sada tražimo način da liječnici, kada je potrebno, mogu dobiti i kompletnu krvnu sliku bez slanja pacijenta na kopno. Na otoku još nema laboratorija i zato svaka dijagnostička mogućnost koju možemo približiti pacijentima ima veliku vrijednost.

Tijekom turističke sezone osiguran je dodatni tim hitne medicine. Dogovorili smo i prijevoz pacijenata u lošim vremenskim uvjetima katamaranom jer je najčešće prikladniji od broda hitne medicinske pomoći koji je stacioniran u Milni na Braču.

Centar za pomoć u kući zatekli smo u vrlo lošem organizacijskom i financijskom stanju. Grad pomaže koliko može, ali nema sve ovlasti ni sredstva potrebna da sam riješi problem. O Centru sam razgovarao u Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike i s državnom tajnicom Margaretom Mađerić na Visu. Centar moramo sačuvati i dovesti na prihvatljivu razinu rada jer je mnogim starijim i nemoćnim ljudima ta usluga uvjet da ostanu u svome domu.

Nastavljamo s gradskim socijalnim mjerama, a s nadležnim ustanovama i Ministarstvom razgovaramo o mogućoj ispostavi Centra Juraj Bonači na Visu. Vesna Golemac i udruga Macići izuzetno pomažu i uključeni su u ovaj projekt.

11. Djeca, sport i pristupačnost

Prijavili smo na javni poziv rekonstrukciju Velog igrališta (Pizin). U projektu su travnati nogometni teren punih dimenzija, košarkaško igralište, cageball i nove podloge na oba teniska terena. Želimo prostor u kojem će djeca moći trenirati različite sportove, a klubovi imati uvjete za ozbiljan rad.

Posebno me raduje što se u boćarskom klubu napokon sustavno radi s djecom. Osnovnoškolci dolaze na treninge i već se vide vrlo dobri rezultati. To je smisao gradskog ulaganja u sport: da klub ne živi samo od jedne generacije, nego da odgaja novu.

Djeci koja treniraju nogomet u Visu osigurali smo besplatan prijevoz. Najmanje što Grad može učiniti jest omogućiti im da do treninga dođu bez dodatnog troška za roditelje. Pokušat ćemo isto omogućiti i za druge sportove kojih u Komiži nema.

S udrugom Macići održali smo sastanak i dogovorili daljnje korake za pristupačnost. Pripremljen je projekt novog pristupa moru i liftera za osobe s invaliditetom, a čeka se potvrda Županije. Plažna kolica i drvena staza već su se pokazali kao dobro rješenje i upravo su nastali iz prijedloga udruge Macići.

Osobama s teškoćama u kretanju omogućen je pristup kinu, banci, Galeriji Borisa Mardešića i drugim sadržajima na platou Spomen doma. Za rukohvat do ljekarne proveli smo natječaj, ali se nitko nije javio, pa ćemo ga ponoviti. Važno je jasno reći što nije uspjelo, ali i nastaviti dok se posao ne napravi.

Na Visu želimo organizirati sljedeći regionalni susret udruga i predstavnika lokalne i regionalne samouprave posvećen prilagodbi javnih prostora osobama s invaliditetom. Dobra suradnja s Macićima pokazuje koliko konkretan prijedlog udruge može promijeniti javni prostor.

12. Komunalni red, sigurnost i vatrogastvo

Dolaskom komunalnog, prometnog i pomorskog redara svakodnevno možemo pratiti stanje na terenu. Sada treba dovršiti pravila, evidencije i postupke kako bi sustav bio funkcionalan. Provođenje komunalnog reda nije kažnjavanje radi kažnjavanja, nego zaštita zajedničkog prostora, prolaza, obale i prava ljudi da koriste grad.

S Policijskom upravom surađujemo oko sezonske prisutnosti policije i smještaja službenika. I ovdje se ponovno vraćamo na stanovanje: teško je dovesti ljude na otok ako im se ne može ponuditi pristojan dugoročni smještaj. Gradovi će pomagati, ali rješenja moraju biti transparentna i održiva, a ne improvizirana iz sezone u sezonu. Pokušavamo i to promijeniti.

Na kraju izvještajnog razdoblja otok je pogodio veliki požar u kojem je izgorjelo područje od oko 300 hektara. Srećom, nije bilo ljudskih žrtava ni dovoljno evidentirane materijalne štete za proglašenje prirodne nepogode, ali požar nas je ponovno podsjetio koliko su nam vatrogasci važni. Grad za DVD Komiža izdvaja mnogo više nego što bi morao po propisima jer znamo da otočna sredina mora imati spremne ljude, vozila, plovila i opremu.

Osigurani su brodski motori i druga potrebna oprema, a nastavljamo jačati suradnju vatrogasaca, policije, civilne zaštite, lučkih službi i ostalih koji reagiraju u krizama. Vatrogascima smo zahvalili i javno, ali prava zahvalnost znači osigurati im uvjete u kojima mogu sigurno raditi.

13. Nautički centar Komiža

Nautički centar nije obična gradska tvrtka. O njemu ovise prijevoz, parkiranje, dio poslova na pomorskom dobru, održavanje i svakodnevne usluge o kojima građani ovise i odmah osjete kada ne funkcioniraju. Zato je važno da društvo radi profesionalno i u interesu Grada.

Ilda Stanojević preuzela je vođenje društva u vrlo teškim okolnostima. Pri primopredaji je preuzela službeno računalo na kojem nije bilo digitalne dokumentacije potrebne za normalan nastavak rada. Podaci su s računala nestali dva dana prije nego što je bivša direktorica predala računalo i dužnost, pa je nova Uprava morala početi slagati poslovanje bez osnovne digitalne arhive.

Umjesto da mjesecima objašnjava zašto nešto ne može, Ilda je krenula s poslom i u kratkom razdoblju napravila velik pomak. Zahvalan sam joj na energiji, upornosti i spremnosti da preuzme odgovornost u Društvu koje je zatečeno u vrlo lošem stanju.

U međuvremenu se Društvu pridružio Ivan Borčić, mladi ekonomist koji je odmah unio novu energiju. Zaposlena je i osoba za tehničko održavanje, što sam tražio dugo vremena, ali nije bilo sluha kod bivše Uprave. Gradska tvrtka koja upravlja vozilima, objektima i opremom mora imati kućnog majstora koji kvar vidi i otkloni prije nego što postane skupa sanacija.

Pokušaj prodaje autobusa neposredno prije turističke sezone, bez prethodno osigurane zamjene, jedna je od stotinu nevjerojatnih priča iz Nautičkog centra. To je odluka bivše Uprave za koju još nismo dobili razumno objašnjenje, a svima bi trebalo biti jasno da bi takav postupak ozbiljno ugrozio javni prijevoz i poslovanje Nautičkog centra. Preispitujemo ugovore i način na koji su vođene pojedine obveze društva, a ondje gdje postoje pitanja koja zahtijevaju provjeru, dokumentaciju dostavljamo nadležnim tijelima. Cilj nije proizvoditi skandal, nego zaštititi javni novac i urediti poslovanje tako da se ista pogreška više ne ponovi.

Društvo je tijekom 2026. godine ugovorilo dopušteno prekoračenje po računu u iznosu od 230.000 eura te dodatni kratkoročni kredit od 200.000 eura za financiranje obrtnih sredstava. To znači da je za redovno poslovanje bilo potrebno osigurati ukupno 430.000 eura dodatne likvidnosti. To nije podatak koji možemo zanemariti, nego još jedan dokaz koliko je bilo nužno odmah početi uređivati poslovanje i preispitivati preuzete obveze.

Posjetiteljski centar Modra špilja i dalje stvara minus od oko 400.000 eura godišnje. Siguran sam da ćemo taj minus već sljedeće godine smanjiti. Sa SAFU-om razgovaramo o reorganizaciji koja bi smanjila troškove. Važno je reći da, kada pišemo ili govorimo o izgubljenim sredstvima za ovaj objekt, mislimo na oko 2.000.000 eura minusa, jer upravo toliki će biti gubitak Nautičkog centra u ovih 5 godina. Izračunajte koliko je to neizgrađenih, izgubljenih stanova koje je Grad mogao imati samo od gubitaka Posjetiteljskog centra Modra špilja na Biševu.

Zgrada na adresi Ribarska 9 u većinskom je vlasništvu Grada i prije zahvata imala je uporabnu dozvolu. Nautički centar vodio je obnovu i dogradnju protivno odobrenom projektu, zbog čega je zahtjev za izdavanje uporabne dozvole odbijen. Posebno je neprihvatljivo da je gradska imovina radovima koje je vodilo gradsko društvo dovedena u stanje koje nije usklađeno s odobrenim projektom i za koje se ne može ishoditi uporabna dozvola. Moramo zaštititi interese Grada te vratiti objekt u zakonit i funkcionalan okvir.

Promjena upravljanja ne znači da će svi problemi nestati preko noći. Oko Nautičkog centra i dalje ima političkog podapinjanja; to smo i očekivali. Društvo mora napokon raditi u interesu Grada i građana, a rezultat će se mjeriti time funkcioniraju li usluge bolje nego prije.

14. Kultura, maritimna baština i Geopark

Na natječaj za mjesto direktora Geoparka Viški arhipelag pristiglo je 56 prijava, što pokazuje koliko je zanimanje bilo veliko. Izabrana je Marijana Eva Novak, koja se bavi kružnim gospodarstvom. Očekujemo da će ubuduće Geopark snažnije povezati prirodnu i kulturnu baštinu, lokalno gospodarstvo, obrazovanje i održivi turizam. Potencijal je velik.

Projekt Terra Marique prijavili smo na natječaj i čekamo odluku. Nautički centar trebao je kao partner osigurati koncesiju za sidrište u Mezoportu, ali bivša Uprava ponudila je naknadu tek nešto višu od propisanog minimuma, dok je drugi ponuditelj dao višu ponudu. Ta koncesija najvjerojatnije je izgubljena.

Kako zbog toga ne bi propao cijeli projekt, predložio sam da Nautički centar izađe iz partnerstva. Turistička zajednica i Geopark Viški arhipelag ostali su u projektu, a prijava je zadržala dovoljan broj bodova. Sada čekamo odluku nadležnog tijela.

U budućem postavu uspjeli smo dogovoriti da falkuša ostane u prizemlju Komune. Ideja da se brod makne, a na njegovo mjesto postavi svjetlosna instalacija, nije imala potporu građana s kojima sam razgovarao niti je meni bila prihvatljiva. Kada sam taj plan poslao osobama koje su bile dio tadašnje vladajuće većine i bliskim suradnicima bivše gradonačelnice, svi su tvrdili da za njega nisu znali i da nisu bili obaviješteni da bi se falkuša trebala maknuti iz Komune.

To dovoljno govori o načinu na koji je bivša vlast radila: važne odluke ostajale su u vrlo uskom krugu i nitko nije znao što se događa. Falkuša je srce komiške priče o ribarstvu i mora imati vidljivo reprezentativno mjesto.

Rota Palagruzona ove je godine imala potporu Hrvatske ratne mornarice, Lučke kapetanije i Plovputa. Jako jugo spriječilo je da se plovidbeni dio održi onako kako je zamišljen, ali manifestacija je bila sadržajna i okupila je goste iz Hrvatske, Italije i Norveške. Takve veze s drugim maritimnim zajednicama želimo dalje razvijati.

Poseban događaj bio je dolazak nobelovca Johna Martinisa u Komižu. Dvorana Spomen doma, gdje je održan doček, bila je puna, razgovor je privukao i mlade i starije, a Martinis se zaljubio u Komižu i najavio da će doći ponovno. Komiža je mala, ali iz nje i njezinih obitelji potječu ljudi svjetskoga glasa. To je dokaz da se i iz male sredine znanjem i poštenim radom mogu postići veliki uspjesi.

15. Lokalno gospodarstvo, poljoprivreda i turizam

Projekt Agro Hub / OPG Akcelerator predodabran je za financiranje u sklopu Integriranog teritorijalnog programa za otoke. Grad Komiža u projektu planira nabavu mobilne opreme za zajedničko korištenje otočnih poljoprivrednika, među ostalim mobilnog laboratorija za analizu vina i mobilne sušare. O konačnom sadržaju ulaganja razgovarat ćemo s poljoprivrednicima jer oprema mora odgovarati njihovim stvarnim potrebama.

Posebno želimo pomoći mladim poljoprivrednicima i ljudima koji tek pokreću posao. Komiža ne smije ovisiti samo o turizmu. Poljoprivreda, ribarstvo, mala proizvodnja i usluge stvaraju cjelogodišnja radna mjesta i daju ljudima razlog da ostanu na otoku.

Turistička zajednica priprema Plan upravljanja destinacijom i izračun prihvatnog kapaciteta.

Taj dokument ne smije završiti u ladici, nego mora odgovoriti na pitanje koji je maksimalni kapacitet koji Komiža može podnijeti i kako turizam usmjeriti, a da ne uništi ono zbog čega ljudi dolaze: autentičnost, prostor, more i tradiciju. Broj dolazaka sam po sebi ne predstavlja razvoj ako su posljedice toga pretjerana gužva, nedostatak vode, otpad i nedostatak prostora za stanovanje.

Napokon postoji volja turističkih zajednica gradova Komiže i Visa da projektno surađuju i zajednički brendiraju otok. Gradovi Komiža i Vis, obje turističke zajednice, Zaklada za otok Vis, Zavičajni muzej i SDŽ zajedno rade na prezentaciji i brendiranju povijesne baštine otoka Visa te razvoju turističke rute koja će povezati njegove povijesne lokalitete, priče i sadržaje. Cilj nije stvoriti još jedan slogan, nego povezati cijeli otok u prepoznatljivu cjelinu koja će živjeti tijekom cijele godine.

Komiža je i dalje prepoznata kao autentična destinacija i upravo to moramo sačuvati. Ne smijemo čekati da se razvoj okrene protiv stanovnika pa tek onda pokušavati popraviti štetu. Turizam mora imati granice koje štite svakodnevni život grada.

Poklodi, Fiera, Ribarska noć, Zalogaj velikog mora, Rota, koncerti i druga događanja pokazali su da ljudi žele sadržaj i zajedništvo. Želimo razvijati i događanja izvan glavne sezone, uključujući trailove i programe koji će biti zanimljivi i nama koji ovdje ostajemo cijele godine. Turizam treba služiti životu grada, a ne obrnuto.

16. Suradnja otoka

Jedna od najvažnijih promjena je izvrsna suradnja s Gradom Visom. Voda, otpad, zdravstvo, prijevoz, vatrogastvo, Geopark i velik dio infrastrukture zajedničke su teme i nema smisla da ih dva grada rješavaju svaki za sebe. Zajedno radimo studije i projekte i zajedno branimo interese otoka.

Tako trebamo nastaviti do kraja ovog mandata i nakon njega. Komiža i Vis moraju prema Županiji i državi nastupati kao jedan otok, a otoci se međusobno povezivati kada prema Zagrebu i Europi traže poštenije uvjete. Kada dođemo pripremljeni i kada je jasno da ne zastupamo privatne interese nego potrebe zajednice, ljudi u ministarstvima i županijskim službama pokušavaju pomoći koliko mogu.

Ista logika vrijedi i unutar Komiže. Možemo se politički razlikovati, raspravljati i postavljati teška pitanja, ali oko onoga što je dobro za Grad moramo znati surađivati. Premala smo zajednica da bismo energiju trošili na međusobna podmetanja i zaustavljanje dobrih ideja. Komiža može naprijed samo ako svatko od nas svoj dio posla radi odgovorno i ako nam je interes Grada važniji od osobnih i političkih interesa.

17. Zaključak

Ovo je bilo razdoblje sanacije, ali i razdoblje u kojem je Grad ponovno počeo funkcionirati kao tim. Otvorili smo teške teme, ojačali upravu, počeli uređivati gradske tvrtke i objekte, razgovarali s građanima i pripremali projekte koji će se vidjeti u nadolazećem vremenu. Neću reći da je sve riješeno, jer nije. Ali više se ne pravimo da problem ne postoji samo zato što je neugodan ili skup.

Hvala nezavisnoj listi Movi se! Bez ljudi koji su prihvatili odgovornost i uložili svoje vrijeme velik dio ovoga ne bi se dogodio. Hvala zaposlenicima Grada, gradskim ustanovama i tvrtkama, mjesnim odborima, Savjetu mladih, udrugama, klubovima, volonterima i svim građanima koji su došli s prijedlogom, upozorenjem ili ponudom da pomognu.

U sljedećem razdoblju moramo privući još više iskrenih i dobronamjernih ljudi u lokalnu politiku. Lokalna politika u svojoj je biti komunalna politika: krov koji ne prokišnjava, siguran put do mora, prijevoz djeteta na trening, liječnik koji može doći na otok, čista ulica i projekt koji je pripremljen kako treba. Za takav posao trebaju nam ljudi koji žele graditi i koji lokalnu politiku ne doživljavaju kao priliku za osobnu korist.

Komiža ima dovoljno znanja, energije i dobrih ljudi da napravi velik pomak. Moj je posao tu energiju povezati, govoriti istinu o stanju i gurati stvari naprijed zajedno s cijelim otokom. Tim ću smjerom nastaviti voditi Grad.

Komiža, 15. rujna 2026.

GRADONAČELNIK
Ivica Vitaljić